

ZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — 620
Félévre — 320
Negyedévre — 170
Egy hónapra — 60
Egy szám ára, pályaud-
varon és vidéken is, 3 lej
Bukarestben — 3-50

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 20 ck
Egy szám — 1-20 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 125. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Ab 10. — 1923. július 23. Hétfő

Dolgoznak a tudósok

Vannak tudósok, nagy szociológusok, akik úgy látják, hogy az emberi társadalom pontosan úgy tagozódik, mint az emberi test. A társadalomnak is van keze, lába, feje, gyomra és vakbele, ugyanazt a funkciót teljesítik, mint az emberi test szervezetében, legfeljebb csak azzal a különbséggel, hogy itt munkásságnak, tudósoknak, tőkésnek vagy papoknak hívják ezeket a szerveket. És éppen úgy, mint ahogyan az emberi szervezetnek vannak tudatos és tudatalatti működései, ugyanúgy az emberi társadalom is, sokszor tudatosan és még többször öntudatlanul fejt ki életfunkciókat. Nem tudjuk, hogy ezek a tudósok milyen kategóriába osztják a hivatásos politikusokat, hogy van-e az emberi testben is egy olyan szerv, melynek egyetlen hivatása és látható működése az volna, hogy megakassza az egész test ösztönös életakarait.

Amikor az élő testben valami defektus érik, vérvesztés és sejtek pusztulása, akkor az emberi test tudatalatti ösztönös erővel igyekszik a hiányokat pótolni, az elfolyt vért, a pusztult sejteket újra kitermelni magából. Az emberi testnek erre az ösztönös életmegtartásra kell gondolni, ha figyelemmel kísérjük azt a lázas munkát, melyet az emberi tudomány a háború pusztításai óta szakadatlan folyamatban kifejt. Mintha csak valami ösztönös életerő hajtana az elpusztult kultúra újjá-kitermelésére, a háború által ütött rések betapasztására. A tudomány ezer és ezer ága ezer és ezer uton, de mindez az egy cél felé halad, technika és orvostudomány ennek az egyetlen életerőnek engedve meszkedik. A háború óta valóságosan nyomon követik egymást az új és nagyszerű orvosi felfedezések. Csak nemrég érkezett hír a tudósvész szérumának tökéletesítéséről, közvetlen utána egy bécsi professzor a parazitis gyógyítása terén ért el sikereket és most legújabbban a berlini egyetem tájékáról a rák biztos gyógymódjáról jönnek a hírek. Mintha csak valami léhező ma áthajszolással törtene a tudomány újabb és újabb fő fedezéseivel a háború által ütött rések betapasztására. És a fel edezők, az új életet kitermelők között, sőt, a sorok élén mindenütt, ott vannak a zsidó tudósok, zsidó orvosok és zsidó gondolkodók. Nem tudjuk, hogy van-e az emberi testben is egy olyan szerv, melynek egyetlen hivatása az, hogy a megnyilvánuló életakarát elé gátakat emeljen. A biológico-szociológusok bizonyára tudnak felőle. Mert az emberi társadalomban van. Ugyanakkor, amikor zsidó tudósok, kutatók és feltedzők egész életük munkásságát adják az emberiség javáért, ugyanakkor egy rettenetes antiszemita áramlat vonul végig az egész világon és Európa legtöbb országában elrabolják az iskolát a zsidóságtól.

Rövidlátó politika. Ártanak nekünk, de a mi kulturális megőletésünk egyet jelent a maguk öngyilkosságával. És még ennél is súlyosabbat. A mi kulturánkat, a mi tudomány-szomjunkat nem lehet megő'ni. Minket, az irás örök népét nem lehet analfabétákká sülyeszteni. A történelem kétezer éve a bizonyosság erre. Ha fejlődésünk természetes utját elállják, kulturérünk és tudomány-szomjunk másfelé fog utat törni magának. Ebben az áldatlan harcban egyedül az emberi társadalom lehet a vesztes, melynek kiépítésén eddig a zsidó agyvelők olyan nagy erővel munkálkodtak és amely munkának végső eredménye a gyűlölködő rövidlátó politika olyan lelki ismeretlenül veszélyeztetni — az egész emberi társadalom nagy kárára.

Duca válaszol Daruvárynak

A 18 millió lakosságú Nagyromániának csak 125.000 főnyi hadserege van. A királyi pár Romániában és Párisban. Kedden kezdődik a szinajai konferencia

(Bukarest, július 21. Az Uj Kelet tudósító-jától.) Daruváry magyar külügyminiszter néhány nappal ezelőtt beszédet mondott a nemzetgyűlésen, amelyben azzal vádolta meg az utódállamokat, hogy visszautasítják a Magyarországgal való békés érintkezést. Daruváry beszéde, amelyet az Uj Kelet annakidején részletesen ismertetett,

nagy feltűnést keltett

nemcsak Magyarországon, hanem az utódállamokban is.

Daruváry magyar külügyminiszter beszéde bukaresti politikai körökben kinos hatást keltett, mert Daruváry ismét bebizonyította, hogy a jelenlegi magyar politika nélkülözi az őszinteséget és félre akarja vezetni a világ közvéleményét. A magyar külügyminiszter, a román politikások szerint, hamis számokkal is dobálózott, amikor azt állította, hogy Románia 226.000 főre emelte fel hadserege létszámát. Ezzel szemben tény az, hogy Romániának a háború előtt 8 millió lakossága és 135.000 katonája volt és ma

a 18 millió lakosságú Nagyromániának csak 125.000 főnyi állandó katonasága van.

Daruváry beszéde kapcsán a szinajai konferencia alkalmából Duca külügyminiszter is nyilat-

kozott és kijelentette, hogy a szinajai tanácskozáson szóba kerül a magyar kölcsön ügye is, de a kisantant alaposan megfontolja ezt a kérdést, különösen Daruváry magyar külügyminiszter beszéde után, aki azzal vádolja Romániát, hogy visszautasítja a Magyarországgal való megegyezést.

A királyi pár külföldi utazásáról elterjedt hírekre vonatkozólag a külügyminiszter kijelentette, hogy a felségek most csak

Rómát és Páriszt látogatják meg.

Londonba és Brüsszelbe nem utaznak, mert két királyi udvarban más uralkodók látogatásait jelentették már be. A királyi szeptemberben Belgrádba látogat el és október elején indul Rómába.

A szinajai konferencia július 24-én ül össze: Románia, Csehszlovákia és Jugoszlávia képviselői fognak a tárgyaló asztalhoz ülni, hogy a nagyantant bomlása mellett mind nagyobb jelentőségűvé váló szövetségnek aktuális ügyeit megbeszéljék.

Szó lesz a jóvátételről, természetesen a magyar ügyekről, különösen a magyar kölcsön ügyéről. De rendezni akarják a lengyel-cseh viszonyt is, amelyet ezidőszereztől elég nagyfokú feszültség jellemez és szó lesz arról is, hogy Görögországot is bevonják a kisantant érdekkörébe.

Tegnap éjszaka elment az angol jegyzék

A londoni német nagykövet a továbbítás előtt még közölte feltételeit. Poincaré ma már nyilatkozni fog a jegyzékről

(London, július 21. Az Uj Kelet tudósító-jától.) Tegnap éjszaka az angol válaszejegyzéket elküldték az összes szövetséges kormányokhoz, valamint az Egyesült-Államok kormányához. A válaszejegyzékhez kísérőirat van mellékelve, amely kéri a szövetségeseket,

küldjenek minél előbb választ a jegyzékre.

A tervezet aránylag rövid és semmiféle javaslat, vagy határozott indítvány a passzív ellenállásról nincsen benne. Anglia általában annak a véleményének ad kifejezést a válaszejegyzékben, hogy a jóvátételi kérdésben a Németország fizetőképességét megállapító **szakértői bizottság összehívása a fontos**, a passzív ellenállás mellékkérdés.

A londoni német nagykövet közvetlenül a válaszejegyzék elküldése előtt még megjelent Baldwin miniszterelnöknel, akinek a következőket adta tudomására:

Németország addig nem adja fel a passzív ellenállást, amíg a franciák nem garantálják a Ruhr-vidék teljes kiürítését.

A jóvátételi ügy rendezése pedig, a követ szerint, a következő három fázis után lehetséges:

1. Franciaország állítsa vissza a Ruhr-vidéken a maganforgalmat és vonja vissza a határzárt.

2. Az alatt az idő alatt, amíg Németország a jóvátételi garanciául szolgáló tízmilliárd aranyfrank értékű jelzálogkötvényt kibocsátja, Franciaország ürítse ki a Ruhr-vidéket Essenig.

3. A jelzálogkötvények kibocsátása után a megszálló csapatok ürítsék ki Essent is.

Az angol válaszejegyzék már valószínűleg ma reggel Párisba érkezik. Poincaré ma délután egy hadiemiék felavatásánál nagy beszédet fog mondani, amely elé már csak azért is érdeklődéssel tekintenek, mert

Poincaré ekkor már ismerni fogja az angol tervezetet.

Az angol válaszejegyzék eredménye még nagyon kétséges. Belgium, amelynek döntő szava van a válaszban, a napokban kormány-nyilatkozatot tett közzé, amely részben Franciaországnak, részben Angliának szól. Eszerint Franciaország hibát követ el, ha azt hiszi, hogy Belgium gondolkodásmódja mindenben egyezik az övével, ugyszintén Anglia is, ha azt hiszi, hogy Belgium hűbérese Franciaországnak. Ezért könnyen lehetséges, hogy az angol válaszejegyzéket

Belgium még akkor is elfogadja, ha Franciaország visszautasítja,

amiáltal az erősnek hitt és a Ruhr-megszállást egyedül alátámasztó közös francia-belga front felbomlással fenyeget.

Páris, július 21. Mialatt Anglia kidolgozta döntőjelentőségű jóvátételi tervezetét, azalatt

Loucheur francia újjáépítési miniszter is egy jóvátételi tervezetet készített,

amelyhez Poincaré is hozzájárult és amely a következő pontokban véli megoldhatónak a jóvátételi problémát:

1. Németország szüntesse be a passzív ellenállást.

2. Németország tegye lehetővé az egész országra kiterjedő katonai ellenőrzést.

3. Németország helyezze köllségvetését, pénzügyi programját és a birodalmi bank igazgatását egy nemzetközi szövetséges bizottság ellenőrzése alá.

4. Németország fizessen a szövetségeseknek kétmilliárd font sterlinget, ebből egymilliórd-háromszázmilliót Franciaországnak.

Breslau, július 21. A Wolff-ügynökség jelentése szerint a Ruhr-vidéken folytatódna a drágaság miatt a tüntetések. Egyes üzlete-

AI R.-T.
ZÁLLITÓK
RGYÁR
Ő Z D E

1497
PÖT
Jutányos

LONDON

Co.

S No. 1.

-York

esztégár nélkül.
tartama 16 nap.
vonalaikon a
bb, 50%-kal ol-
ajben fizetendő.

asítás:

4-én

4-én

postai irodánkhoz.

aris No. 1.

mben, a leg-
prát használja.

ket teljesen szétromboltak. A legtöbb helyen kihirdették az ostromállapotot. A tumultusban több fosztogatót lelőttek, több százat letartóztattak. Csoportosulás és szeszkimérés tilos. Szombat éjszaka a német szakszervezeti szövetség védőőrsége átvette a rend felett az őrökést.

ZSIDÓ KÖZÉLET

Nem kaptak román vizumot a palesztinai cserkészek. Megírta az Uj Kelet, hogy az erdélyi sómér-csapatok nyári táborozásának kedves vendégei lesznek: tizenöt palesztinai cserkészfű és tíz cserkészeány jön nyári kirándulásra Erdélybe. A palesztinai zsidó fiatal-ság körében nagy volt a lelkesedés és Fürst Oszkár dr.-nak palesztinai héber lapokban megjelent felhívására sokan jelentkeztek erdélyi táborozásra. A palesztinai cserkészek útja azonban mégis elmarad, mert a cserkészek — kiknek folyó hó 18-án kellett volna Konstancába megérkezniük — nem tudták a román vizumot megszerezni. Így a kedves vendégjárás a jövő évre marad.

Judet és Dreyfuss. Judet, akinek esetét a Dreyfuss-perhez hasonlították, annak idején maga is nagy szerepet vitt a Dreyfuss-perben és pedig azok oldalán, akik heves harcot folytattak Zola revíziót követelő tábora ellen. Judet a hírhedt Henny ezredes védője volt. Felmentése után Judet érdekes nyilatkozatot tett: „Nem vagyok antiszemita — mondotta — s meg voltam győződve Dreyfuss bűnösségéről és Henny ezredes teljes jóhiszeműségéről. Azóta sok idő telt el s magam is a vádlottak padjára kerültem. Ellenem is a levelek voltak a vád bizonyítékai. Feleségemhez intézett levelek, melyeket valamelyik szobalány ellopott. A perben különben is fontos szerepet az ilyen lopott levelek játszottak.”

A karlsbadi kongresszus igazolványai. A karlsbadi XIII. cionista világkongresszus irodájának értesítése szerint a csehszlovák vasutakon a kongresszussal kapcsolatosan csak a megválasztott külföldi delegátusok, pótdelégátusok és cionista organizációk tisztviselői részülhetnek menetidjkezdéskor. A vendégek részére a csehszlovák kormány csak vizumkedvezményeket biztosított. A szükséges delegátusi és vendégigazolványok már megérkeztek s a azokat Zs. N. Sz. központi irodája állítja ki.

Gyászistentisztelet Marmorek Sándor emlékére. Temesváron a józsefvárosi ortodox zsidótemplomban csütörtökön este Marmorek Sándor dr. párisi tanár, a most elhunyt nagynevű cionista vezér elhalálása alkalmából gyászistentiszteletet tartottak, amelyen Temesvár zsidósága nagy számmal vett részt s így áldozott Marmorek felejthetetlen egyéniségének.

* Brázay kölni vize a szoba levegőjét fertőtleníti, tisztítja, felírissíti. Mindenütt kapható.

Fűszer és gyarmatárak
legelőnyösebben

Bermann W.
nagykereskedőnél Cluj,

Piața M. Viteazul 39.
Telefon 76. 1493

HA BUTORT, ZONGORÁT

akár venni, ne Marosvásárhelyre és tekintse
sajnálja az utat meg a
SZÉKELY és RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt

Kik jogosultak az árak megállapítására

A spekulatörvény végrehajtó utasításának rendelkezései

(Kolozsvár, július 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A spekulatörvény végrehajtási utasításának fontos részleteit már közöltük. Kiegészítésként adjuk az utasításnak azt a részét, amely megállapítja, hogy az egyes községekben kik jogosultak az árak meghatározására.

Az utasítás 7-ik §-a a község belterületén való szállításokra, továbbá szállodák, vendéglők, korcsmák és fürdők részére a községi tanácsokat és az ideiglenes bizottságokat jelöli meg, mint akik ár szabásokat állapíthatnak meg. A községek klimatikusán, vagy fürdőintézményeinél az ezekkel kapcsolatos, vagy e területen végzett helyi szállítások ár szabását az ipar és kereskedelmi minisztérium állapítja meg.

A továbbiakra nézve a spekulatörvény végrehajtási utasítása a következőket mondja: A szállodák ár szabását városi községekben a községi tanácsok, vagy az illető ideiglenes bizottságok állapítják meg, míg a falusi községek klimatikusán, vagy fürdőintézményeiben az ipari és kereskedelmi miniszter. A szállodáknál azok rangja és a város, vagy község fontossága figyelembe veendő.

A községi tanácsok, vagy ideiglenes bizottságok a vendéglőket rendeletileg osztályozzák és kötelezik az ilyen vállalatok tulajdonosait, hogy helyiségükben bizonyos órákban az

Kilakoltattak üzletéből egy kolozsvári kereskedőt

A rendőrség kihallgatás nélkül tette ki Noszin Samut a bolt helyiségéből

(Kolozsvár, július 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pénteken délután nagy tömeg verődött össze a Széchenyi-tér előtti Noszin Samu-féle fűszer- és gyarmatárkereskedés előtt, ahol hatalmas stráfszekerekre rakták fel az üzletben felhalmozott árut. A bolt tulajdonosa fáradt keserűséggel intézkedett, hogy a helyiséget ürítsék ki s közvetlenül az ajtó mellett egy másik ember, hónalja alatt két cégtáblával, nézte a rakodást. Az új tulajdonos: Moldován.

Noszin Samut annak ellenére, hogy a lakáshivatal megszünt, kilakoltatták a helyiségéből, amelyben valamikor a Katz és Bernát-cégnak volt üzlete s mikor Katzék új házukba mentek át, a helyiség üresen maradt. Két és fél hónapig senki sem nézett a megürsedett üzlethelyiség felé, de aztán Noszin Samu tárgyalni kezdett a háztulajdonos Dick Jakabbal és megállapodtak, hogy a helyiséget Noszin kibérli. Megkötötték a szerződést és benyújtották a lakbérleti hivatalhoz.

Azon a napon, március 15-én, amikor Noszin átjött a Kiss-utcából a Széchenyi-térre, egy gyászhölgy jelentkezett nála rendőr kíséretében. Az özvegy bejelentette, hogy a helyiségre ő is igényt emelt és felelősségre vonta Noszint, milyen jogon költözött bele. Hiába hivatkozott Noszin a lakbérleti hivatalhoz benyújtott kérvényre, a gyászhölgy megtagadta, hogy kitéti, mert az üzletre neki van szüksége. Pár nappal később egy új szállott ki a Széchenyi-téri üzletbe. Az iparhatóság embere volt és bejelentette Noszinnak, hogy ki fogják lakoltatni, mert berendezkedett a helyiségben anélkül, hogy a lakbérleti bizottság jóváhagyását bevárta volna.

Noszint azonban meg is büntették. A lakbérleti bizottság úgy ítélte, mint Dick Jakabot öt-öt ezer lej bírságra ítélte. Felebbezésük folytán az ügy törvényszék elé került, amely büntetésüket fejenként ezer lejre szállította le, de ugyanakkor kimondta, hogy Noszinnak azonnal ki kell üríteni a helyiséget. Külön érdekessége a dolognak, hogy Noszin csak a 18-án kézbesített végzésből értesült a kilakoltatásról, mert ügyvédje, Erdélyi dr. azt állította, hogy a törvényszék által július 7-én megtartott tárgyaláson ő nem hallott kilakoltatásról csak beszélni sem.

Maprovits F. ÉRSZEPÉSZ !
Cluj—Kolozsvár, Vesselényi-utca 20. sz.

étlapon bizonyos ételnemek szabott árakon szerepeljenek.

Ezeket az árakat a községi hatóságok az illető étterem osztályával arányosan állapítja meg.

Ami a bodegákat, korcsmákat, kávéházakat, sörcsarnokokat, cukrászdákat és más olyan fogyasztási helyiségeket illeti, amelyek a községi hatóságok rendeleteiben nem szerepelnek, az ilyen helyiségek tulajdonosai az eladási árak megállapításánál nem léphetnek túl 30 százalék hasznót az önköltségen felül, ami úgy állapítandó meg, hogy számításba kell venni az áru árát, a szállítási költségeket, az élelmicikkek feldolgozásának költségeit és minden más különleges költséget, amely minden egyes helyiségnek természetesen szerint való fentartásával és üzemével felmerül.

A törvény 6. §-a szerint az éttermek, vagy más fogyasztási helyiségek tulajdonosai kötelesek az ilyen helyiségekben fogyasztás alá kerülő összes élelmicikkekről, vagy italokról árjegyzéket tartani. Akik ezt a rendelkezést megszegik, a törvény 20. §-ának 1. bekezdése szerint büntetendők.

Ez a büntetés tizenöt napi szabadságvesztés és ezertől ötezer lejig terjedhető pénzbüntetésből áll.

A törvényszéki ítélet kézbesítése napján, szerdán délután Noszin idezést kapott a Mikes Kelemen-utcai harmadik kerületi rendőrségtől, hogy a kilakoltatási ügyben másnap délelőtt tíz órakor jelenjen meg. Noszin már háromnegyed tízkor megjelent a kapitányságon, de az ajtóban találkozott Moldovánal, akit azelőtt sohasem látott, de akinek már kezében volt a rendőrségi végzés, hogy az üzletet aznap délután két óráig ki kell üríteni. Moldován kíséretében több rendőr is volt az evakuálás végrehajtására.

Noszint a kerületi rendőrség ki sem hallgatta, habár beidézte, de békés uton sikerült neki megállapodnia az új tulajdonossal, hogy huszonegyórari haladékat kap az áru sértetlen elszállítására. Noszin azonnal lehuzatta a helyiség redőnyeit, stráfszekereket rendelt és péntek délután már át is adta az üzlet kulcsait Moldovának, aki a helyiségben korcsmát akar nyitni. Az evakuált kereskedő most kénytelen potomáron eladni félmilliót érő készletét és nem is igyekszik jogorvoslást keresni, mert Moldován, aki szegényember, hirszerint, nem önmagának, hanem egy mögötte álló érdekelttség számára rekviráltatta le Noszin Samu üzlethelyiségét.

Mélyen leszállított árak

1 pár fehér vászoncipő ezeltől 240.—
most 190.—
Kivágott I-a bárszancipók 240.—

Bata gyári lerakatában
Cluj, Főter 9. szám

Vászoncipők minden színben raktáron

Arany, ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi árakon vesznek.

Rothmann Márton szabókeleiékek és Cluj, str. Malia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszközöl

a frank

(Frankf

jától.) A kesi Juden-Gasséba a német költés néhány lépés szerény, igény ezeltől a Rots A Rothschildok közti pénzpiac tejedelmei, ura akiknek vagy A Rothschild-né ság csimborass az elérhetlenség hosszú időn á többrevágó jó

A Rotscl uj pénzhatalma a világháboruv dot, Harrimant pai kortinanser foglalták el a lokat s mellett dok. Hiába, az ket kívánnak s zonyára a konj lendületű kiak kiterjedő pozic alapokra helyez s elmaradtak a dülete mögött.

igyekeztek az t arisztokratái cs pénzszerzésének szemben az elm a spekuláció s mában visszam kitaró hangya azután learass tranzakcióinak g

Kétségtele furti Rothschild-t Bécsbe, Brüssze is szinte megszár ura, s a kétszáz elkölő patinát v aligha dicsekedh tiszavirágéletű p

A kis, két ezeltől kétszáz bizony aligha beli Frankfurtu rezidenciáj val s Goethe-ház mell egy apró. homál

szük. ny szörgő emeleten rövid s kon át be lehet l minden tr. csuk dörömb les után szog egy sápadt és jólőre nagyo valamely tagját külseje s vonása ereletre. S ham nek mindössze a hogy az egykor már hosszú idő telyukban székel

A szorosar nak — miként leg már mindöss pdig báró Rotscl hunyt báró Rots idős matróna, ak visszavonultan é szellemileg még kori gyengélkedé bocsátanak a k Goldschmid-Rot értekezni, aki a kezelője s akinek bankháza van.

A „Palmer rosnegyedét kitev furti Rothschildu lyát. A barokk s csodaszép épület

hatóságok
osan állá-

kávéhá-
és más
amelyek
nem szere-
donosai az
léphetnek
égen felül,
számításba
költségeket,
költségeit és
amely min-
szerint való

az éttermek,
tulajdonosai
fogyasztás
vagy italok-
a rendel-
ának 1. be-

szabadság-
edhető pénz-

itése napján,
apott a Mike
lőrségtől, hogy
lőtt tíz óraor
red tizkor meg
red találkozott
átott, de aki
végzés, hogy
i kell üritenie.
s volt az eva-

ki sem hall-
sikerült neki
hogy huszon-
etlen elszállítá-
helyiség redő-
éntek délután
ldovánnak, aki
Az evakuált
eladni félmil-
zik jogorvoslást
yember, hirsze-
mögötte álló
Noszin Samu

tt

190.—
240.—

erakátában
tér 9. szám

raktáron

disztárgyak
ört aranyat,
kon veszek.

a) 2. sz.

ket postán eszközök

Kihalófélé ben a frankfurti Rotschild-ház

(Frankfurt, július 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A keskeny, kanyargó utcában, az egykori Juden-Gassében, melyet pár évvel ezelőtt Bösnéről, a német költészet nagy alakjáról neveztek el, alig néhány lépéssnyire a zsinagógától látható az a szerény, igénytelen ház, ahonnan kétszáz évvel ezelőtt a Rotschild-dinasztia elindult hódító útjára. A Rotschildok voltak a múlt évszázadban a nemzetközi pénzügyi koronázatlan, de annál elismertebb tejedelmei, uralkodók, államok mindenható bankárai, akiknek vagyonáról egész legendakör támadt. A Rotschild-név jelentette hosszú időn át a gazdagság csimborasszóját, amelynek ködös csusza felé az elérhetetlenség bánatos nosztalgiájával tekintettek hosszú időn át nemcsak a pénztelenek, hanem a töbrevágó jómóduak is.

A Rotschild-név is megfakult kissé idővel új pénzhatalmasságok kerültek előtérbe, különösen a világháborúval kapcsolatban s az amerikai Fordot, Harrimant, Carnegiet nem számítva, az európai kontinensen a Stinnesek, Castigliónik, Boselek foglaltak el a pénzfjedelmeknek kijáró piedesztálokot s mellettük háttérbe szorultak a Rotschildok. Hiába, az új korok, új viszonyok új embereket kívánnak s a Rotschild-ház, mely egykor bizonyára a konjunktúra felismerésével s hatalmas lendületű kiaknázásával megteremtette évszázadokra kiterjedő pozícióját, idővel mind konzervatívabb alapokra helyezkedett a pénzügyi tranzakciói során s elmaradtak a legújabb évek idegőrlő, ziháló lendülete mögött. A Rotschildok még csak keresni igyekeztek az üzleteiken, míg a legújabb idők pénzügyi tranzakciói csakis nyerni akarnak. Az újabb idők pénzügyi tranzakcióinak vezető motívuma a spekuláció lett, szemben az elmúlt évek óvatos kalkulációjával. Ma a spekuláció s a gyors realizálás lélekzetfójtó iramban visszamaradt a Rotschild-ház, mely szívós, kitartó hangyamunkával investált, hogy idővel azután learassa a hosszú, komplikált lefolyású tranzakcióinak gyümölcsét.

Kétségtelen azonban, hogy az egykori frankfurti Rotschild-ház, mely idővel Londonba, Berlinbe, Bécsbe, Brüsszelbe és Párisba ágazott el, még ma is szinte megszámlálhatatlan milliók és milliárdok ura, s a kétszáz éves múlt egy oly letagadhatatlanul elkeltő patinát vont a neve közé, amellyel egyelőre aligha dicsekedhetnek el az újabbkori s esetleg tán tisztavirágú pénzhatalmasságok.

A kis, kétemeletes, tetőablakos házacská, ahol ezelőtt kétszáz évvel a Rotschild-család lakott, bizony aligha vetélkedhetik a 16. és 17. századbeli Frankfurtban valamely előkelőbb, csinosabb rezidenciájával s egyszerűen eltorpult még a szerény Goethe-ház mellett is. Ahogy benyitok az utcáról, egy apró, homályos előszobafelüle jutok, ahonnan szűk, ny szögő falépcső visz fel az emeletre. Az emeleten rövid sötét kis folyosó, ahonnan az üvegajtókon át be lehet látni a szűk szobácskába. Az ajtó mindenütt csukva és sehoh egy lélek. Hosszas dörömbölés után végre a második emeletről lecsoszog egy sápadtarcu, idősebb néni. Önkéntelenül és jóelőre nagyot köszönök, miután a Rotschildok valamely tagját sejttem benne, ámbar az idős hölgy külseje s vonása) sehogyse mutatnak valami előkelő ereletre. S hamarosan ki is derül, hogy a néni kének mindössze annyi köze van a Rotschildokhoz, hogy az egykori házukban lakik s Rotschildok már hosszú idő óta a frankfurt-grünebergi kastélyukban székelnek.

A szorosan vett frankfurti Rotschild-dinasztiának — miként utóbb még megtudtam — jelenleg már mindössze egy tagja van csak életben és még mindig Rotschild Matilda, a még 1901-ben elhunyt báró Rotschild Vilmosnak a felesége. Az idős matróna, aki már több mint 90 éves, teljesen visszavonultan él a grünebergi kastélyban s ámbár szellemileg még feltűnően friss, mindazonáltal gyakori gyöngékedése miatt az orvosai senkit sem bocsátanak a közelébe. Mindössze vejevel, báró Goldschmied-Rotschild Miksával szokott ilyenkor értekezni, aki a frankfurti vagyonnak a jelenlegi kezelője s akinek különben Berlinben fiával együtt bankháza van.

A „Palmengarten” mellett szinte egész városnegyedet kitevő park veszi körül az utolsó frankfurti Rotschildnak, Rotschild Matildának a kastélyát. A barokk s reneszánsz elemekből összeszórt, csodaszép épületben sirbólti csónd s féhérmellényes

lakáj suttogó, félhalk hangon közli velem, hogy a báróné gyöngékedése miatt nem fogadhat, de kér, hogy ha legközelebb Frankfurtba vetődöm, el ne mulasszam felkeresni. A kilencven éves matróna tehát — az aggyastyánok csodás makacsságával — biztosra veszi, hogy nemsokára ismét felépül gyöngékedéséből és társaságot fogadhat!

A szelid gesztenyefákkal, platánokkal szegélyezett uton visszafordulok s körülsétálok a kastélyt. Az egyik elsőemeleti kis erkélyen, nyugvó-

székben hever egy ezüsthaju, madárcarcu matróna, mellette hófehér főkötős, szőke, pirosposztagás komorna sűrű-forog. A matróna felém fordítja reszkető fejét s barátságosan biccent egyet-kettőt, mikor felköszönök: egy halk, elhaló akkord a Pénzóriási nagy hangszerén, amit évszázadokon át építettek meg a vagyonszerző ősök.

... Egy-két év, avagy hónap tán csak s a frankfurti Rotschild-ház már csak a multak emléke lesz.

A régi és az új Jeruzsálem

Arnold Höllriegel, a kitünő német író küldi Jeruzsálemből az alábbi pompás cikket lapjának.

Az első benyomás, reggel, a szobában: a figyelmeztetés, hogy a háziszolgának csöngetni kell a lábbeliért, angol és héber nyelven olvasható a falon. A biblia írásjegyei ilyen célra felhasználva, a mosódaai számlán, a klozetajtón — idő kell hozzá, hogy az ember ezt természetesen és kíváncsian találja. De az első séta a városban át megtanít arra, hogy a cionistáknak tökéletesen igazuk van, valóban sikerült nekik a héber nyelvet újra teljesen élő nyelvvé formálni. Irországban, amelynek nyelve éppennyig halott volt, láttam elég kelte felírású utcatáblát, újságokat és könyveket is eleget — de nem emlékezem arra, hogy Dublin utcáin egyetlen járókelőt is hallottam volna kísérőtsárával keltául beszélni. Jeruzsálemben szünet nélkül fülémhez verődik a régi nyelv torokhangja, csak ritkán keveredik bele egy-egy új, nélkülözhetetlen szó. A házat „beth”-nek nevezik itt, de a gépkocsit itt is „automobil”-nak hívják.

Palesztina valamennyi zsidótelepítővényes városai között Jeruzsálemben, de kizárólag csak Jeruzsálemben tűnik fel, mennyire új ez az ősrégi nyelv és milyen tudatosan beszélnek. Nyilvános, utcai feliratokon mindenütt szerepel, sőt tulnyomórésztben; az angol szöveg latin betűi és az arab írásjegyek szemmel láthatólag háttérbe szorultak. Jeruzsálemben és Jeruzsálemen kívül már csak kevés régítipusú palesztinai kolóniában nem vált a héber nyelv a zsidó lakosság tényleges nyelvévé. Általában a zsidó Jeruzsálemben héberül beszél a fiatal és modern, szinte azt mondhatnám: ha európai. De a hosszszakállasak, a vének zsidó-németet beszélve járnak-kelnek. Minél „zsidósbabnak” tűnne valamelyikük egy antiszemita szemében, annál ritkábban beszél ez héberül. Karl Marxról, az expresszionizmusról, a Jordánmenti új vilamosművekről héberül beszélgetnek Jeruzsálemben; a Talmudról és a Kabbaláról zsargonban.

Jeruzsálemben angol turistákkal beszélgettem. Tele voltak dologgal, mindent megnézték, mindent megcsodáltak, — csak az új zsidó Jeruzsálem létezését nem vették észre. Mindjárt az első nap odamentek a síratófalhoz és látták, amint festői polsók megsírárták Cion pusztulását. Jellegzetesen szépnek, vagy undorítóknak és visszataszítóknak találták — megértés vagy szeszély szerint — ezeket a vén snoreroakat; és mindezeket a szakállalart, halántéktincseket, kaftánokat és pörge prémturnbánokat a legzsidósbabnak tartották Jeruzsálemben. Közben az igazán „zsidós” nép csöndesen elhaladt mellettk Jeruzsálem utcáin: kurtára nyírt hajjal és orosz öves-ingben. Mert nem adatott meg neki, hogy festőien hasson és szembetűnjék. Igen, még szégyeli a fiatalságát. A Becáel-intézet fiatal zsidó művészei festenek, rézkarcolnak, vágnak és maratnak egész nap képeket — vén kaftános zsidókról és azt hiszik, hogy ezzel ébresztik újjá a zsidó művészetet. Ha Jeremiás próféta, vagy a fiát áldozó Ábrahám helyett Madonnákat festenek, vagy a Walhalla daliáit, akkor talán kénytelenek volnának egy zsidó sajátosságú művészetet kibontakoztatni. Amde görcsösen a motívumban, a bibliai témában és a gettómilijében keresik ezt és hozzá még nem is magukat, munkájukat, gyűléseiket, csodálatos kolóniáikat — mindez nyilván nem elég zsidós a számukra.

Láttam azonban igen jó zsidó művészetet is Jeruzsálemben, ahol Pann illusztrációit az őtestamentomhoz és a most Haifában élő nagy rézkarcoló, Hermann Struck elragadó tájképeit. De az a művész, aki valóban az új Cionhoz tudna beszélni,

annak szép ifjúságáról, isteni ideálműsáráról, az a nem született meg.

Jeruzsálem nagy szentségének a melletszorító és kínos voltát, az új telepesek szintén érzik. És csak ebből az okból építik új városnegyedeiket, amelyekben modern emberekként laknak, oly távol a várostól, szabad magaslatokon, amelyekről olyan-nak láthatják Jeruzsálemet, amilyennek látniuk kell: szabad sziluettnak, tiszteletet parancsoló háttérnek.

Az első napon automobilon kimentünk az új elővárosokba, Talpiothba és Beth-ha-Kerembe. Új helységekbe, amelyeknek betonja van, de amelyek nincsenek szentséggessé nélkül. Fiatal kőműveseket láttam itt, amint názat építettek és tudtam, hogy ezek a kőművesek Európa keleti részéből való diákok és büszkébbek minden tanárnál és titkos tanácsosnál, mert saját kezük munkájával építhetik fel az új országot, mert látják, hogy valami keletkezésben és növekvőben van. Mutattak ott nekem egy munkást, aki az utat kövezte és elmondta róla, hogy ez a munkás egy költő, aki röstellene az irodalomból élni. Köveket kalapál, versek ritmusában, amelyek zengenek az agyában. Szentebbnek tűnt nekem ez az ember Jeruzsálem valamennyi szentségénél.

Beth-ha-Keremből a Jaffába vezető uton haladtunk, Juda kopár hegyein át, amelyeket a tavasz néhány részeg héting teletűzdelte tarka virágokkal. Itt-ott olajfákat lehetett látni és lépészetesen szőlőket, kerteket. Aztán Jehudahi, a dragománunk, ezt mondta:

— Ez már zsidó föld.

Arab hegyi falvak kőköckái körül hívogató zöldet is láttam már. Jehudahi azonban ezekről nem beszélt és Dávid, a zsidó sofförünk, szélsebesen elhajtott mellettk.

Egy szürke és sárgás színtű, kőhegyekből formált amfiteatrumnál álltunk meg. Egy forrás, Ain Dilb, önt életet ebbe a zugba. Idetelepítettek két esztendővel ezelőtt egy csapat zsidó kivándorlót, Jeruzsálemhez elég közel, hogy tejet és főzeléket szállítsanak be a városba, elég közel, hogy ide és ne a síratófalhoz vezessék a világiárokat, ha jeruzsálemi tartózkodásuk első napján mindjárt tudni akarnák, mit művelnek a zsidók ma Palesztinában.

Ezt művelik:

Egy hegyemélyedésben, ahol fű nem nőtt, két esztendővel ezelőtt néhány sátrat szegtek a földbe, fiatalemberek, keleteurópai városokból, üzérek és talmudisták fiai és lányok a zsidó utcából. Mielőtt egy árkot is áshattak volna, védősáncot kellett emelniük. Ma is itt van ez még és nem céltalanul. A szomszéd falubeli arabok nem nagyon barátságos emberek.

Épkézláb ház még nem áll itten. Sátrak, egy-két fabarakk az asszonyok és a gyermekek számára, egy közös étkezőterem — és kitünő betonozott istállók az állatoknak. Ez a Dilb-kolónia.

Senkinek sincs még háza, de egy muzeum már van itt, telve a környék valamennyi növényfajtájával, ásványaival és állataival. Az állatok javarészt kígyók, és skorpiók.

Aztán: Juda csupasz hegyeinek kellős közepén a hegyteknő csodaszépen kizöldelt. Az oly sok fáradtsággal kicsákányozott földlepcsőkön virulnak a zsenge szőlővenyigék. Ezen az őszön bőven lesz már muskotályszőlő, istenien édes. Széles veteményesföldeken teherruhás asszonyok hajlodoznak — csupa Ruth — zsidó parasztasszonyok, akik talán kissé még tulságosan sokszor rá-gondolnak, hogy parasztasszonyok.

Ott, az a pápaszemes bócher, aki tehéntrá-

gyát lapától, oroszországi torradalmár-diák volt, most paraszti cseléd — cseléd? Nem cseléd; soha, soha többé cseléd. Ezt a talajt társaival és társnőivel szabad közösségben műveli meg. Európa parasztselédei talán módosabbak, jobb ruhájuk, talán jobb kosztot esznek és télen hegytetőre nem sátrakban laknak a hegytetőn. De halljátok csak beszélni őket! Nézzetek az arcukba! Mutassa tok egy ekkora európai faluban muzeumot!

Visszatértem Jeruzsálembe és jobban megértettem a várost. Legyenek neki még oly számos hibái is, körülötte köröskörül a megváltás sarjad. Jeruzsálem és Vilna között, e két zsidó város között, még mindig meg van az a különbség, hogy Vilna kapui előtt nem dolgoznak zsidó parasztszok. És ha ennek a városnak — eltekintve a szentségektől — semmi más célja nem volna, csak hogy a Dülben kosárba gyűjtött zöltségeket elárulja, már ezzel is funkciót végzett az emberiség nagy háztartásában. Mert, komolyan mondom, kevés olyan dolog van ma a világon, mint ez a nagy palesztinai mű, az ifjú háboru utáni fiataloknak ez a dolgos lázadása a mult ellen, ez az ujjászületés, amely forradalom, az istenségnek ez a látható tette, az istené, akinek az apák fel akarták aldozni fiaikat, de aki így beszélt:

— Nem, csak a fiu által váltatik meg a világ, mostan és mindenkoron...
... És megváltásnak szent helye mindég és mindig Jeruzsálem lesz.

Előírások

hitelesített űrmértékeket gyárt**GRÜNWALD JAKAB**bádógaruüzeme, Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Viteazul (Széchenyi-t.) 13

* Székrekedés. Bamberger orvostanár, a szívbetegségek tankönyvének megalkotója, megállapította, hogy a **Ferenc József** keserűviz nagyon megbízható hashajtó. (2)

**A LEGJOBB
ÖNBOROTVÁLÓPENGE
UNICUM**
KAPHATÓ KUN KÉSMŰVES KOLOZSVÁR
és az összes származéki üzletekben.

**Az
önborotválkozás****előnyei esztétikai, higiénikus
és gazdasági szempontból**

Figyeljék meg, milyen más benyomást tesz egy férfi, ha arcán több napos borostás szakal éktelekedik vagy ha ugyanazon arc frissen van borotválva. Egy borostás arc visszatartó, megborotvátó érzést vált ki belőlünk, még ha a saját arcunkról is van szó!

Ha másnak arcát figyeljük, akkor készek vagyunk az illető intelligenciája hiányára is következtetni; de a hanyagságot mindenesetre feltételezzük. Ezen felfogás következménye, hogy a művelt nyugaton a borotvált arc a tulnyomó; úgy hogy Anatól France a barbar kor tetoválási divat maradványának mondja a szakál- és bajuszviseletet.

Es bizony alig akad egy nő, aki egy borostás arcot hízlegve megismogasson, míg egy frissen borotvált úde arcra „ezer is akad“.

Borostás arcra por, piszok könnyen letlepszik és hogy ez hányféle betegség terjesztője, arról már irtak eleget. Sima arcról izzadságot stb. egy törléssel eltávolíthatunk.

A mindennapi borotválkozás fodrásznál sok pénzbe és idővesztésbe kerül, míg önmagát a reggeli tisztálkodásnál egy jó önborotválóval pár perc alatt megborotválhatja.

Hogy ezt mindenki könnyen megtehesse, a **Kun Mátyás Fia** kolozsvári Calea Victoriei 2. alatti, 1876 óta fennálló cég már 25 lejtől kezdődő áru önborotválókészülékeket hoz forgalomba, úgy, hogy egy hónapi, a fodrásznak fizetett összegért már egy teljes felszerelést vásárolhat. Az általa forgalomba hozott „UNICUM“ önborotváló pengék élesség és tartósság tekintetében felülmulhatatlanok.

Nagy tűzvész Nagyváradon

(Nagyvárad, július 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombat este tíz óra tájban tűzijáték volt az Ezredévi Emlékterén és egy rakéta Wechsler Adolf és fia részvénytársaságnak a Köröslertől levő nagy fűszer- és gyarmatáru raktárára esett és lángrollobbantotta. Percek alatt óriási tűzvész keletkezett, a tűzoltók közelébe se tudnak

jutni és csak lokalizálásra szorítkozik munkájuk. A raktárban nagymennyiségű benzín és terpentín van, ami ha bejut a tűzbe, beláthatatlan nagy katasztrófát okozhat. Éjfél felé a tüzet nem sikerült eloltani. A szomszédos Cion-templom is veszedelemben van. A tűzoltóság teljes erővel dolgozik a lángok megfékezésén.

Szerkesztői üzenetek

V. d. J. 1. Csehszlovákiában ugyanazok az iratok szükségesek házasságkötéshez, mint Romániában. 2. Ha ott akar letelepedni, azt a belügyminisztériumnál kell kérvényeznie, az iparendélyt pedig az illetékes cseh hatóságoktól. 3. A cseh állampolgárságot csak úgy kaphatja meg, ha lemond a románról. A továbbiakat csakis az illetékes cseh hatóságoktól tudhatja meg. 4. Kelengyét vámentesen csak úgy viheti át, ha hivatalosan igazolni tudja, hogy nem üzleti céllal viszi ki az országból, hanem saját használatra. 5. Héber könyvek, ha nem újak és hatóságilag bizonyítani tudja, hogy nem eladásra viszi ki azokat, nem esnek vám alá.

W. Ilona, Herkulesfürdő. Ujvári Péter már rég nincs Kolozsváron, hanem a csehszlovákiai Nové Zamkyban (Érsekújváron) szerkeszti a „Szombat“ című kitünő zsidó hetilapot. A kártyát eljuttatjuk hozzá.

W. Márton, Dés. Nem közölhető.

S. József, Sepsiszentgyörgy. Fejtegetéseit mindenben helyesnek találjuk és azokkal egyetértünk. Cikkét ennek ellenére sem közölhetjük, mert kerülni akarunk minden vitát.

F. Ignác, Alsóháza. Az egyháznak nincs joga önt most kitenni a lakásból és üzletből, amelyet tízenkét éve bérel. Az új lakbérleti törvény az összes szerződéseket egy évvel meghosszabbította, addig tehát az árverést semmi esetre sem lehet megtartani. A lakásért az 1916. évi bér háromszorosát, az üzlethelyiség után a kétszeresét kérheti az egyház. Legjobb lesz, ha ügyvédet fogad és idejekorán megelőzi, hogy esetleg kellemetlen meglepetésekben legyen része.

Ö. Dezső, Szatmár. 1. Konzulátusok pontos címe nem szükséges. 2. Az olaszországi életről annyit közölhetünk, hogy egy diák 350—400 lírából megélhet havonta, mert az olasz kormány és a zsidó egyesületek is segítik a külföldi hallgatókat.

K. Dezső, Étesd. A hivatkozott rendelet csak huszpercentes vasuti kedvezményt biztosít a fürdőbe utazóknak, de ha a fürdőigazgatóság és a fürdőorvos által látalmazott igazolványt mutat fel, akkor féláru menetjegyet válthat.

A. B., Brassó. Reichenberg-fürdőnek körülbelül háromezer lélekszáma zsidósága van, mely kifogástalanul ortodox szellemű, ha nem is teljesen erdélyi értelemben.

P. A. Ernő, Nagyvárad. Versét elolvastuk, de még buzdítani se merjük. Levelo s a kézirat is hemzseg a helyesírási hibáktól.

K. S., Alba-Iulia. 1. Móricz Zsigmond címe: Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 6. I. emelet. de levele megtalálja a Pesti Napló szerkesztőségében is. Osváth Ernő címe: a „Nyugat“ szerkesztőségében. 2. Tagore Rabindranath szinte valamennyi művét lefordították már magyarra s akármelyik jobb könyvkereskedésben árulják. Megrendelheti az „Uj Kelet“ könyvosztályánál is. 3. Román liceumi érettségi bizonyítvány nem jogosít Magyarországon önkéntességre, mert a két ország között erre vonatkozólag nincs még megállapodás.

W. Károly notár, Negrilesti. Kolozsváron sok zsidó géplakatos van. Ezek közül megemlíthjük a Bem-utcában Pollacsek, a Malom-utca 6. alatt Izsák, az Árpád-uton Grün műhelyét és a Dézsma-utca 6. alatti „Archimedes“ mérleggyárat. Ha valamelyikkel személyesen tárgyal, fiat feltétlenül elhelyezheti.

„Gherla“. Romániában, tudunkkal, nincs szalmafonógyár. A kalapgyártáshoz szükséges anyagot rendszerint Hajdunánásról szerzik be.

A heti devizapiac

A lej ingadozása. A nyugati valuták lemorzsolódása. A magyar korona és a francia frank esése. Zuhan a német márka

(Kolozsvár, július 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egész heti pénzüpiacot a lej állandó ingadozása irányította. A nyugati devizák azonban, eltekintve a lej párisi vagy a zürichi árfolyamától, egész héten estek. Csak a hét végén lehet tapasztalni némi megszilárdulást, amit a kereslet megnövekedésének tulajdoníthatunk. A lej Párisban egy fél napig elérte a 9-es jegyzést, majd husz pontos zuhanással 880-ra esett. Legutóbb ismét szilárdulni látszik Párisban, 885-tel jegyezték. Zürichben a lej árfolyama egész héten változatlanul 2.95 volt, eltekintve a svájci frank ugráló mérvű javulásától. A legnagyobb zürichi baisse idején, amikor a legszilárdabb értékek, mint a font és dollár, zuhanásszerűleg estek, a lej változatlanul szilárdul állott. Természetesen ez a belföldi pénzüpiacra nagyon jó hatással volt. Érdekes jelenség az, hogy a kereskedők a lej további javulását várják és a devizaszükségletüket nem sietnek fedezni.

A magyar korona fokozatos gyengülése ugy Zürichben, mint a belföldi pénzüpiacra tovább tartott. Zürichben a hét elején 6.50 volt az árfolyama, míg a mai zárlatnál a távirati ügynökségek szerint 5⁵/₈, a budapesti távirati jelentések szerint pedig 5³/₈. A budapesti devizaközpont a külföldi devizák árfolyamát állandóan emelte. Lejért ma 50—54 koronát fizetett. A belföldi pénzüpiacra 78—82 az árfolyama.

A francia frank is állandóan esett Zürichben. A tegnapi nyitáshoz már elérte a 33.25-ös árfolyamot, majd lassu tempóban a mai zárlatnál 33.35-re javult. A párisi tőzsdén nagy értékelkedések voltak. A zürichi kifizetést már 3 frankon felül is fizették. Belföldön 1135—1150 között mozgott az árfolyama.

A német márka zuhanása a nemzetközi pénzüpiacra egész héten tartott. A mai zürichi tőzsdén azonban a tegnapi 15-ös árfolyamról 17-re javult. Ez azonban a belföldi pénzüpiacra nem javította meg az árfolyamát, mert további esést várnak.

Irányzat a jövő hétre: Lejben szilárdulás, német márkában és francia frankban esés.

Július 21-én 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

4900—5200 külföldi magyar koronát,
7800—8300 belföldi magyar koronát,
8.77—8.80 francia frankot,
2.80—2.81 svájci frankot,
0.52—0.52¹/₄ dollárt,
1183—1185 olasz lírát,
171000—172000 német márkát,
36300—36500 osztrák koronát,
1702—1708 cseh koronát,
0.11-14—0.11-17 font sterlinget.

Valutapiac július 21-én:

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 17—16¹/₂,
Newyork 564.50—564.00, London 2596—2594,
Páris 3330—3335, Milano 2440—2445, Prága
1670—1690, Budapest 6.00—5⁵/₈, Belgrád 600
—600, Bukarest 295—295, Varsó 40—40,
Bécs 79.00—79.50, Bécs lebélyezett —.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Napoleon 3783—3983, lej 50—54,
font sterling 44134—45300, márka 340—350, olasz
lira 415—435, francia frank 560—586, szokol
289.00—299.00, svájci frank 1700—1760, oszt.
korona 1350—1480, dinár 10500—10600, dollár
9600—9900, lengyel márka 687—700.

Külföldi likőr- és pezsgő-
különlegességek kaphatók **LUCULLUS-nál** Oradea-Mare
Bémer-tér. 1392

HI

Az Uj Kelet az egyetlen napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek jelölésével engedélyezett.
Előfizetési árak: Egy év 320 lei.
Felelős szerkesztő: Mar

— A kolozsvári délutáni hivatalos ember. A kolozsvári délutáni hivatalos ember óta a kolozsvári tagját állandóan igényli és az éjszakai munkát is meg kellene csinálni. Az emberföltötti munka veszélyeztetni képezi állapotát és meg kellene történnie. Ennek a rendőrprefektus mellett a délután négy óra órákat.

Az iparügyi Brassóból írják: P. igazgató a napokban tekintette meg az új állományt a Klinikán. Popescu hétfőn utazott.

A spekulátor hivatal vezetője. Ezen a spekulátor hivatal vezetésével vezérgazgatót bíztak meg foglalkozni a spekulációval.

— A szinara korona. Budapesti spekulációra már hetek óta nem volt igyekezet. A spekuláció azonban a piacon továbbra is jelen van. A spekuláció továbbra is jelen van a piacon.

— Rablógyilkosság. Szerajevéből jelentik, hogy a város közelében találtak Kucserov rablógyilkosot. A rablógyilkosot ott letelepedett táborban megölték. A rablógyilkosot ott letelepedett táborban megölték.

— Egy angol költő. Londonból jelentik, hogy a költőnek izgalmas élete van. A költőnek izgalmas élete van.

— Antiszemita mozgalom. A vádlottak padjára került a nemzeti bizottság. A vádlottak padjára került a nemzeti bizottság.

— Egy angol költő. Londonból jelentik, hogy a költőnek izgalmas élete van. A költőnek izgalmas élete van.

— Antiszemita mozgalom. A vádlottak padjára került a nemzeti bizottság. A vádlottak padjára került a nemzeti bizottság.

— Egy angol költő. Londonból jelentik, hogy a költőnek izgalmas élete van. A költőnek izgalmas élete van.

— Antiszemita mozgalom. A vádlottak padjára került a nemzeti bizottság. A vádlottak padjára került a nemzeti bizottság.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő dr.

A kolozsvári rendőrségen beszüntették a délutáni hivatalos órákat. Tavaly november óta a kolozsvári rendőrség valamennyi tagját állandóan igénybevetették a diákmozgalomnak és az éjszakai verekedések. Emiatt a hivatali munka annyira visszamaradt, hogy a nehéz szolgálatból fáradtan érkező tisztviselőknek délután is be kellett menniük a hivatalba, hogy a közönség rendelkezésére állhassanak. Az emberfölötti munka azonban most már erősen veszélyeztetni kezdte a hivatalnokok egészségi állapotát és munkabírásuk szinte teljesen megdőlt. Ennek belátásával Popovici Valér rendőrprefektus mai intézkedésével megszüntette a délután négy és hat óra közötti hivatalos órákat.

Az iparügyi vezérigazgató szemleutja. Brassóból írják: Popescu Cézár iparügyi vezérigazgató a napokban a prázsmári iparvállalatokat tekintette meg. Innen Sepsiszentgyörgyre utazott, ahol a Klinger-féle szövőgyárat kereste fel. Popescu hétfőn fejezi be barcasági körútját.

A spekulatörvényt ellenőrző legfőbb hivatal vezetője. Bukarestből jelentik: A kormány a spekulatörvény ellenőrzésére szervezett hivatal vezetésével D. G. Jorga kereskedelmi vezérigazgatót bízta meg, aki működését a napokban meg fogja kezdeni.

A szinarany kilója tizmillió magyar korona. Budapestről írják: A budapesti arany- és rézpiacra már hetek óta tartó hossz ezen a héten is tovább folytatódott. Az árak nap-nap után gyenletesen emelkednek. Áru mind kevesebb jelentkezik a piacon a magas árak ellenére is. Az „uhányt” fokozza, hogy a nagybankok és az állam minden piacra kerülő arany mennyiséget felvesz. A bankok hatalmas nyereségeiket kívánják aranyban eszarálni, a kormány pedig külföldi devizák vásárlására tartalékol nagyobb aranytömeget. Ezzel a szesz kereslettel magyarázható, hogy a szinarany tőigramja tizmillió korona felé emelkedett. Ugyanakkor tovább folytatta karrierjét a platina is, amely multheti 43.000 koronás kurzusáról 45.000 koronára emelkedett. A platina gramja ez év eleje óta tehát több mint 500 százalékkal emelkedett. Az arany- és ezüstérmék árai nem mutatnak lényegesebb változást. Az ezüst egykoronás 1175, a kétkoronás 2400, a forintos 3200, az ötkoronás 6000 korona. Az arany huszkoronás 64-65.00 korona. Ismét kapható a dukát-arany 35.000 koronára körül.

Rablógyilkos emigráns orosz tiszt. Szerajevéből jelentik: A napokban Bilek hercegovinai város közelében egy elhagyott helyen holtan találták Kucserov tábornokot, a Wrangel-hadsereg ott létélepedett táborának parancsnokát. Az orvosi szemle megállapította, hogy a tábornokot agyonlőtték, miert is nyomban megindították a nyomozást és két nap alatt el is fogták a gyilkost Skaacskov Petrovics Sándor kozák tiszt személyében.

Egy angol antiszemita lord a bíróság előtt. Londonból jelentik: Az angol antiszemita köröknek izgalmas napja volt a pénteki: az angol antiszemita mozgalom egyik különös alakja került a vádlottak padjára lord Douglas Wilde hírhedt barátja. A nemes lord azzal foglalkozott, hogy antiszemita szencikket helyezett el az angliai zsidó vezetőférfiak ellen s ezzel kereste kenyerét. A konzervatív „Morning Post” ugyanis hosszabb idő óta harcot folytat a Douglas-féle „tudományos antiszemitaizmus” ellen s legutóbb egy zsidó kiadó nyílt levelét közölte, melyben ez a mondat fordul elő: „Nem szabad megtörténnie, hogy a lord Douglas és hozzá hasonló alakokat megfizessék azért, mert aljas rágalmakat találnak a zsidók ellen.” Bíróság elé került a dolog, melynek során a „Morning Post” arra vállalkozott, hogy lord Douglas szennylapjában felhozott következő vádak valótlanságát bebizonyítja. Az első vád szerint a zsidók ölték meg Kitchener lordot, annak meg-

Mit végzett a pénzügyminiszter külföldön

A pénzügyminiszter beszámolójának első része. Angol tőkével villamosítja a vasutakat és kibővíti a kikötőket. Szerdán újabb minisztertanács lesz

(Bukarest, július 21. Az Uj Kelet tudósító-sítőjéről.) Tegnap reggel kétórás beszámolóban a pénzügyminiszter elmondotta, hogy impressziója szerint sem Angliában, sem Franciaországban, sem Olaszországban nem tapasztalt elfogultságot a liberális kormány politikai és gazdasági álláspontja ellen. E három nagyhatalom valamennyi politikusa és pénzkapacitása olyannyira megértették és helyeselték a kormány szempontjait, hogy a külföld teljesen megváltoztatta a Romániával szemben eddig tanúsított magatartását.

Olaszországban a lehető legbarátságosabb fogadtatásban volt része a pénzügyminiszternek Mussolini s az egész kabinet részéről. A velük folytatott tárgyalások a legkedvezőbb eredményre vezettek. Azután a fascista közigazgatásról és Olaszország konszolidációjáról beszélt Bratianu Vintila, aki ezzel befejezte exozéjának első részét.

akadályozása céljából, hogy az orosz bolsevizmust leverje. A második hazug állítás szerint Alfred Mann ismert angol nagyiparos azzal akarta Anglia keresztény lakosságát kiirtani, hogy fertőző betegségekkel teli keleti zsidókat hozott be Angliába. A harmadik vád szerint Tir Ernest Cassel azért közzétett kedvezőtlen tudósítást a Skagerrak-ütközetről, mert a tudósítás folytán bekövetkező háusszen keresni akart. A bíróság a tanúk kihallgatása után megállapította, hogy lord Douglas vádjai közönséges kitalálások, melyeknek semmi alapjuk nincs s ezekkel a lord csak a zsidók ellen akart izgatni.

A prágai román moratórium-bizottság erdélyi tagjai. A romániai kereskedők csehországi tartozásainak rendezésére egy hivatalos román bizottság utazik Prágába. A bizottságban Erdély részéről hirt szerint Szana Zsigmond, a bánági közigazdasági élet egyik vezető személyisége és Neumann Károly báró aradi gyáros, a szeszérdekeltségek vezetője vennének részt.

Enyhítik a magyar devizaforgalom korlátozását. Budapestről jelentik: A pénzügyminiszter szombaton tárgyalást kezdett a pénzintézetek képviselőivel, a devizaforgalom korlátozásának enyhítéséről. A pénzügyminiszternek az a terve, hogy augusztus elsejétől megengedi a bankok és takarékpénztárak között a valuta- és devizaforgalmat. Az árfolyamok megállapításába a bankokat és takarékpénztárakat is bevonják, mivel általános a panasz, hogy a devizaközpont által kiadott árfolyamok nem fejezik ki a paritásukat.

József főherceg fia — kampóskeresztes. A bécsi „Die Stunde” értesülése szerint József Ferenc főherceg, József főherceg fia csatlakozott a hackenkreuzler-mozgalomhoz és részt is vett a kampóskeresztesek regensburgi konferenciáján. József Ferenc főherceg állandóan Münchenben tartózkodik.

Ujból garázdálkodik a hegyesdombi rablóbanda. Hónapok óta sok dolgot ad a kolozsvári rendőrségnek a vasuti síneken tuli Hegyesdomb környékén garázdálkító banda. A rablók eddig husznál több embert fosztott ki s minden razzia ellenére sem sikerült még csak a nyomukba sem jutni. Tegnap este a banda több fegyveres tagja megtámadta az Amerikából érkezett Fekete István bányászt, akitől hétezer lejt és tíz dollárt vettek el, azután nyomtalanul eltűntek.

Elfogtak három vagonfosztogatót Kolozsváron. Néhány hét óta állandóan jöttek a panaszok a kolozsvári rendőrséghez, hogy ismeretlen tettesek rendszeresen fosztogadják a pályaudvar mellékvágányaira terelt vagonokat. Tegnap este Sternberg detektív tettenérte Pete István, Trochnea Péter és Nagy János munkanélkülieket, akik éppen azon fáradoztak, hogy egy teherkocsit feltörjenek, amelyben a Kirkósa-cégnél tizezreket óri bórárúja volt elraktározva. A vagonfosztogatókat kihallgatásuk után átadják az ügyészségnek.

Meghalt a spanyol-amerikai háború előidézője. Newyorkból jelentik: Sinbec amerikai tengernagy, aki az 1898-iki spanyol-amerikai háborút előidézte, meghalt.

A pénzügyminiszter szilárd meggyőződésének adott kifejezést, hogy külföldi tapasztalatai a legjobb reménységgel tölthetik el Romániát. Ezek alapján kérésére a minisztertanács utasította a pénzügyminisztérium újjáépítési albizottságait, hogy sürgősen készítsék el a reperációs tervet, amelynek gyakorlati megvalósítása novemberben és decemberben meg kell történnék.

Az „Adeverul” jól informált körökből szerzett értesülései alapján közli, hogy az angol nagytőkések kijelentették Bratianu Vintilának, hajlandók közreműködni a román államvasutak helyreállításában és azoknak elektrizálásában, a romániai kikötők fejlesztésében, tíz évre megállapított program szerint, továbbá a petróleumterületek kiaknázásának munkájában. A pénzügyminiszter Párisban teljes meg egyezésre jutott a jóvátétel kérdésében.

Ehrhardt a fogház lelkésze szöktette meg. Leipzigból jelentik: Az Ehrhardt szökése ügyében megindított vizsgálat során beigazolást nyert, hogy a szökés előkészítésében segítő szerepet játszott a fogház lelkésze is. Hirt szerint Ehrhardt Münchenben rejtőzik.

A német indexszám. A birodalom indexszáma 1923 július 16-ra 28.892, ami a mult héthez képest 34,3 százalékos drágulást jelent.

Botrány Budapesten a koronázó-templomi filmfelvétel miatt. Budapestről jelentik: A napokban filmfelvétel készült a budai koronázó Mátyás-templomban. Amikor ezt az ott lakó katolikus közönség megtudta, rendkívül felháborodott és az illetékes egyházi hatóságokhoz fordult, amelytől kérte, büntesse meg a templom megszenteltelenítőit és gondoskodjék róla, hogy a jövőben hasonló eset meg ne történjék. A hercegprímás ezzel kapcsolatban nyilatkozott az „Uj Nemzedék” munkatársának, akinek kijelentette, hogy a filmfelvételre nem kértek tőle engedélyt, nem is adott engedélyt és meg fogja indítani a legszigorubb vizsgálatot.

Leugrott a budapesti rendőrség emeletéről. Budapestről jelentik: A központi rendőrség Nádor-utcai épületének második emeleti ablakából szombaton délelőtt leugrott Dozsek Lajos ügyvédi irodavezető, akit aznap akartak betörés és lopás miatt előzetes letartóztatásba helyezni. Dozsek súlyos sérüléseket szenvedett, életbenmaradásához kevés a remény.

Ötven százalékkal megrágultak a magyar lapok. Budapestről jelentik: A magyar korona újabb esése s a munkabérek ezzel arányos nagyobodása miatt a pesti lapok kiadói ötven százalékkal felemelték az újságok árát. Ezentul tehát egy újság ára hétköznap százhusz, vasárnap százötven korona lesz az eddigi nyolcvan és száz korona helyett.

* Csak pár napig vendégszerepel Jaulus Morini világhírű szalon- és groteszkkomikus szentációs magyar és német műsorral a **Központi Téli kert Bar** fényes, megnyitó műsorában. Belépődíj nincs. Kezdeté fél tíz órakor. Rendes étterm

* A spekulatörvény végrehajtási utasításának hiteles magyar fordítását teljes terjedelmében közli a **Consum** mai száma. Rendelje meg a Consumot, minden sora pénzért jelent Önnek. Megrendelhető: Cluj, Postafiók 127.

Sásav

E c e t s a v

Kénsav

börgyártáshoz szükséges vegytermékek, Meister Lucius és Badische anilinek nagy tételben érkeztek

Kalmár Áruforgalmi R.-T.

fűszer-, festék- és gyarmatárkereskedés engros és detailosztályába Cluj, Str. R. Maria (Deák F.-u.) 42

Róka, kelme, **Szörme**festés,
vegytisztítás legszebb kivitelben
a
KRISTÁLY
nál Cluj. Telefon 500. Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban

KÜLFÖLDI ÁTUTALÁSOKAT

Deviza-
telefon
909

legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl az
**ERDÉLYI BANK ÉS TAKARÉK-
PÉNZTÁR RESZVÉNYT. CLUJ**
Piata Unirii (volt Mátyás király-tér) 32. szám

Ocassió árak!

**Heller,
Weisz & Molnár**
cégnél Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 6. sz.

Schroll siffonok 37 L-től
Mintásba tisztok 45 L-től

ruhavásznak, grenadinok,
epongek előrehaladott
idény miatt mélyen
leszállított ár-
ban!

Legelőnyösebben
fest, tisztít az

UNIO
gőzmosógymárka
Cluj, G. Reg. Ferd. 133

1388

O-R-G-A

írógép a legkételetesebb kivitelű román, magyar és német betűrendszerrel jutányos árban kaphatók.

EMIL BLAGA
CLUJ

Közgazdaság

Az adókiivetés anomáliái ellen. Több-
izben irtunk a sok igazságtalanságról, amellyel
az adótörvények értelmében kiküldött speciális
adókiivető bizottságok sújtják a városok keres-
kedőit és iparosait. A kolozsvári kereskedők
közül Morvai Vilmos, Veres Gyula, Szele
Márton, Pálmai és Foris, Wertheimer Samu,
Grünwald és Steiner, Fischbein és Spitz,
László és Társa, Sándor Agoston, Heller, Weisz
és Molnár, Polónyi Sándor, Au Bon Gout,
Dubinievitz Oszkár és mások nyújtották be
írásban — a felelősségen kívül — azokat a
sérelemeket, amelyeknek orvoslására a törvény
módot ad, ha azokat öt napon belül egy erre
a célra megalakított központi bizottsághoz
juttatják. Legtöbbje a kereskedőknek sérelmezi,
hogy noha üzleti könyveik hiteles kivonatait
nyújtották be, mégis nem ezek alapján, hanem
egyáltalában nem találó összehasonlításokkal
vagy összehasonlítások útján állapították meg
adójukat. Az adókiivető bizottság több keres-
kedőnél kifogásolta, hogy a létfenntartási szük-
ségleit magas összegekben tüntette fel a
könyvekben. Kifogásolják, hogy a kereskedő
vagy iparos a bizottság által elkészített javas-
latokba nem tekinthet bele. A kereskedők
egyébként saját testületük, a Sfatul Negustoresc
ellen is fel vannak háborodva. A „nacionalizálás”
óta ugyanis a kereskedők ügyeivel csak
sajnálkozások formájában foglalkoznak, alig
valamelyes aktivitással. Nehezményezik, hogy
az irodai hivatalnokokon és egy-két elnökségi
tagon kívül alig dolgozik valaki.

Új papírgyár a román határ közelében.
A „Tribune” értesülése szerint egy ungvári
bank tizenhatmillió korona alaptőkével papírgyárat
szándékszik létesíteni. A ruszinszkói
lakosság a munkanélküliség csökkentését várja
az új papírgyártól és általános az a vélemény,
hogy a gyár a szomszédos Romániába és
Magyarországba való exporttól nagy jövedel-
met várhat.

Mikes Mihály — az Erdélyi Bank devizörje.
Erdély pénzügyi köreiből közkeletűség-
nek örvendő Mikes Mihály, a kolozsvári
Takarékpénztár és Hitelintézet devizörje, a
napokban elfogadta az Erdélyi Bank meghívá-
sát. Mikes hasonló minőségben fog dolgozni a
devizaautorizáció fölött rendelkező Erdélyi
banknál és működését hétfőn megkezdi.

Város cégtáblák nélkül. A „Consum”
legújabb száma írja: Tudvalevő, hogy az adó-
törvény a cégtáblák használatát 5—500 lejig
terjedő adóval sújtja. A hunedoarei (vajda-
hunyadi) városi tanács a kereskedőkre a szóban
levő adó maximumát róta ki, amire ezek egy-
hangulag kimondták, hogy demonstrációképen
az összes cégtáblákat leszedik s így jelenleg
Hunedoara utcái cégtáblák nélkül állanak, mert
egy éjjel az összes kereskedők leszedték cég-
tábláikat.

Az ipari hitelintézetek működése. Mint
ismeretes, törvény rendelkezik a Credit Indus-
trial felállításáról és megszervezéséről. A tör-
vény értelmében már szeptember elsején mű-
ködniök kellene ez intézeteknek, azonban e
tekintetben olyan tájékoztatás uralkodik,
hogy sem a Banca Nationala, sem a pénzügyi
reszort köreiből nem hiszik, hogy a ez év
szeptember elején a Credit Industrial működé-
sét megkezdhetné. Igaz ugyan, hogy már ed-

dig több iparvállalat számára kilátásba helyez-
tek kölcsönt, de hogy mikor folyósítják, arra-
nézve semmi pozitívum nincs. Pénzügyi kö-
rökben úgy vélik, hogy november előtt aligha
lesznek a Credit Industrial központja és fiókjai
üzembelyezhetőek.

* **Erdőkitermelők, fások figyelmébe!** A
Consum mai száma közli folytatásban a román
erdőtörvény hiteles magyar fordítását. Megrendel-
hető: Cluj, Postafiók 127.

* **Bürger-gyarak Tg.-Mures vegyészeti**
osztálya szállít minden mennyiségben terpentint
és ásványolajmentes carbolineumot.

SPORT

Az országos bajnokság elődöntői. Ma,
vasárnap kezdődnek az országos bajnokság elő-
döntő mérkőzései, melynek során az MTK—Polo-
nia, Victoria—Egyetértés mérkőzések kerülnek le-
bonyolításra. Az MTK—Polonia mérkőzés, melyen
valószínűleg a trónörökös is résztvesz, az MTK
győzelmével fog végződni, míg a Victoria—Egyet-
értés mérkőzés győztesét igen nehéz megjósolni.

A fegyelmi bizottság tegnap esti ülésén
végre kihallgatták Pollák és Rosenberg Haggibbor-
játékosokat az ismeretes incidens ügyében, döntést
azonban nem hozott a bizottság, mert a bírójelen-
tés még nem érkezett be. Vajjon milyen elégté-
lt fog szolgáltatni a fegyelmi bizottság a bír-
jelentés beérkezéig indokolatlanul felfüggesztett
játékosoknak.

**Temesvár—Nagyvárad válogatott mérkő-
zés** kerül ma eldöntésre Temesváron. A mérkőzés-
ből előreláthatólag a temesvári csapat fog győztes-
ként kikerülni.

A Hakoah jelzett romániai turája valószí-
nűleg elmarad, mert a Hakoah még ezideig nem
tudta a beutazási engedélyt megszerezni.

A KAC Brassóban. A KAC első csapata
ma Brassóban vendégszerepel. Ellenfele a rendki-
vül megerősödött Brassó-kerületi bajnokcsapat, a
Brasovia lesz. A KAC-nak teljes tudását kell kü-
delembé vinni, ha győztesként akar kikerülni a
találkozásból.

A Haggibbor elnöksége megbízásából tisz-
telettel felkérjük az alant nevezett tagtársurakat,
hogy július 23-án, hétfőn este kilenc órakor rövid,
de igen fontos megbeszélésre szíveskedjenek megje-
lenni a Park-kávéházban. Antal Márk, Börös,
Éliás, Feuermann, Feuerlicht, dr. Hirsch Dezső,
dr. Horvát, dr. Klein Miksa, dr. Marton Ernő,
Mautner Samu, Pollák Dani, Stotter Aladár, Virág
Lajos, Virág Márton, dr. Weissburg Chaim. Az
elnökség megbízásából Giszkalay János, Jakobi
Dudi és Noszin Mór.

* **Strandruhák, dresszek, cipők és sapskák**
gyönyörű kivitelben kaphatók Sugár & Co, sport-
ruházában Cluj, Calea Victoriei 5. Téniszcipők-
ben és felszerelésekben nagy választék.

NYILTTÉR

E rovatban közölték a szerkesztőség nem vállal
felelősséget.

Tisztelettel értesítem t. üzletfeleimet, hogy
kilakoltatás miatt a Piata Mihai Viteazul 34. sz.
alól üzletemet ismét a régi helyiségbe Str. Decebal
(Rudolf-ut) 45. sz. alá kényszerültem visszahelyezni
Szíves pártfogásukat továbbra is kérve,

tisztelettel
Noszin Samu

**ROSENTHAL ÉS MEISSENI PORCELLAN, OLASZ-
ORSZÁGI MÁRVÁNYFIGURÁK ÉS MÁS UJDONSÁGOK ÉRKEZTEK**

★
**Figyelem a
kirakatokra!**
★

FISCHER

CLUJ-KOLOZSVAR, PIATA UNIRII 13. TELEFON 10-02

★
**Figyelem a
kirakatokra!**
★

Első Erd. Zo
SOLE JAKAB B

Arcodo
Mitesze
Kaise
Ez elle

GO

KÖZKERE

Go
Wald és

Str.
v. Miksa Kele

„TAC

EZÜS
CLUJ-KOLOZSVAR
volt

Ez
a legmag

Gyárt evőes
csak

Telefon 4-82. S

Bőr!

Első Erd. Zománctáblagyár
SOLE JAKAB Brassó, Strada Ciocrac 2.

★

*Arcodon ha sok a
Miteszer*

Kaiser-Borax

Ez ellen biztos szer

★

GOWAG
KÖZKERESZETI TÁRSASÁG
**Goldstein,
Wald és Glasner Cluj**

Str. Vladimirescu
(v. Mikos Kelemen-utca) 17. szám alatt
Telefon 519

Gáz-, gáz-,
vívezeték- és csatornázási berendezések
valamint műszaki cikkek
állandó nagy raktára.
Complete fürdőszobaberendezést
juttányosan kaphatók

"TACAMUL"

EZÜSTARUGYAR
CLUJ-KOLOZSVAR, Str. Avram Iancu
volt Petőfi-utca 3

**Ezüstöt
a legmagasabb áron vesz!**

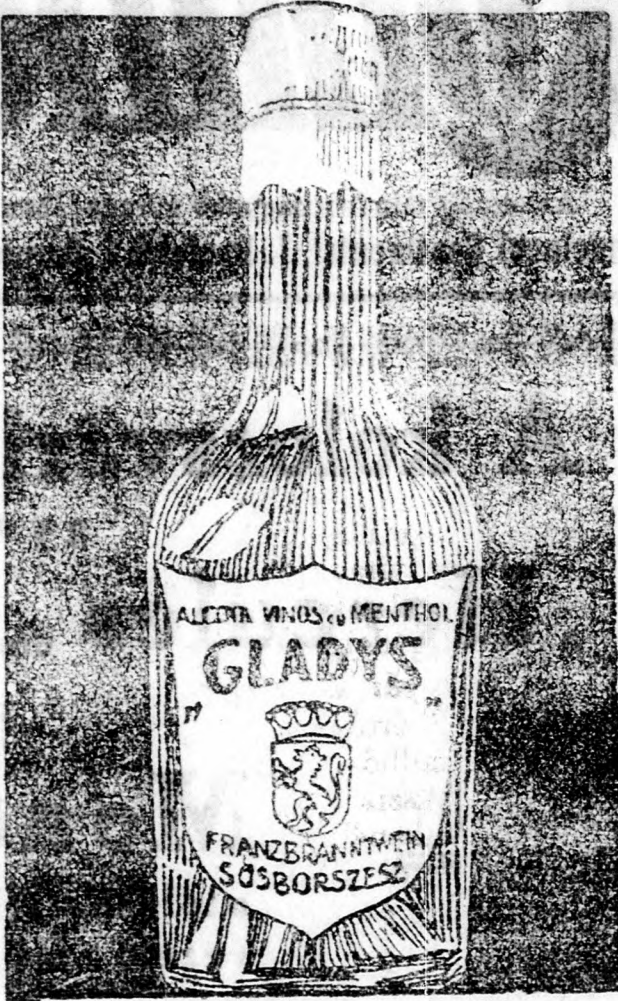
Gyárt evőeszközöket, dísz tárgyakat
csak viszonteladóknak

Telefon 4-82. Sürgőny cím: Tacumul Cluj

"COLOR"

Festék- és anyagárkereskedés Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 1. (volt Széchenyi-tér)

Ajánlja az általánosan ismert utolérhetetlen minőségű Reichhold Flügger & Boecking-féle lakkjait és vegyitermékeit, Beck, Koller & Co.-féle fejdímulhatatlan ecseteit, valamint világhírű német festék-, lakk- és vegyészeti gyárak speciális termékeit a legversenyképesebb áron. Raktáron tartunk e szakmához tartozó mindennemű anyagokat, ugyiszintén háztartási és építkezési cikkeket nagy választékban és elsőrangú minőségben. Mindenféle szakkérdésben szívesen szolgálunk felvilágosítással.

**Utolérhetetlen
de mégis kapható
a „Gladys” sósborszesz**

★
Gyártja
Herczeg Géza vegyészeti gyára
Cluj Lloyd

Inógépek

és kellek állandóan nagy választékban. Javításokat legolcsóbban vállalok.
Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Széchenyi-tér) 40. sz. Telefon 493.

Finkler Antal

Feketeerdői üveg
és mindennemű
porcellánárut
legolcsóbban

Telefon 586

Kerekes Ernő
áruházában vásárolhat
Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 4.
Engross! Endetail! 1484

Modern üvegcsiszoló és tükönárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Lusztig és Nussbächer

cukorkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

Férfi
**konfekció-
szakmában**
reprezentáló
első erőt keres

**Posztó-
szakmából**
első erőt azonnali
belépésre keres

Neumann M. utóda
ruhatelepe Brassó

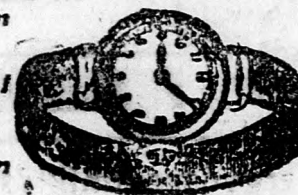
10.000 zsák márványgolyó

érkezett 1923

Eisenstädter Fülöp és Tsa

cégek Cluj, str. Regina Maria
(Deák F.-u.) 13. Gummi labda,
gyermekkosci, nürnbergi és galanterie
cikkek nagyban is állandóan kaphatók.

Figyelem
a nagy
vashid
sarkokra!
A címre
figyelfen

Aranyat, platínát és
drágaköveket a leg-
magasabb árban be-
váltak. Legolcsóbb
bevásárlási forrás
ékszerekben, órák-
ban, dísz tárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

Lüsztler saccó és mellények

Mosó ruhák

Tennisz nadrágok

Neumann M.

cégnél Cluj,

Piața Unirei 14. Tel. 431.
1502

Bőr!

Olesó bevásárlási forrás. Állandó nagy raktár blankbőrökben, brüstblatt, ugymint barkae- és sima tehénbőrök, natur tehénbőrök, sima pitlingek, boxcalf bel- és külföldi gyártmányokban, valamint az összes más anyagok nagyon olesó árban kapható
Klein Gerson utóda, Eibenschütz & Grün bőrkereskedésében, Timisoara, Cetate, Str. Eminescu (Zapolyag.) 4.

Bőr!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lel. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lel. Jelíges hirdetésekre semmiféle felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lel 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Nagy Matild iparművész elvállalja tóráltönyök, tórafüggönyök, divanypárnák estélyi ruhák és estélyi cipőknek, egyesületi zászlóknak, retyikülöknek **arannyal** v. selyemmel való **műhímzését** és tervezését Str. Tunarilor (Zápolya-u.) 17/a alatt. 5879

Jókarban levő írógépet keresünk, lehetőleg román klaviatúrával. — Friedmann-malom 5891

Butor! Legolcsóbb bevásárlási forrás. Klein Izsák, Unió-u. 21. 1581

Név-jegyeket, születési, eljegyzési, esküvői kártyákat és mindenféle mulatsági meghívókat legszebb kivitelben készít a **Kadima-nyomda Cluj**

Kisebb Wertheim-szekrényt keresünk megvételre

☆

Cím a kiadóban

Házasság céljából, elvált, középkorú, igen intelligens asszony (izr.) jó üzlet- és háziasszony (egy gyermekkel), megismerkedne középkorú, jól szituált kereskedővel (özvegy, elvált), kinek esetleg gyermeke is van. Válasz „Komoly ajánlat” alatt a kiadóba adandó. 5927

Üvegkereskedőseged, aki egyszermind jó üvegező és képkeretező, román és német nyelvismerttel, azonnali belépésre jelentkezék Gál Béla üvegüzletébe, Déván. 5895

Gép- és gyorsirónő kerestetik. Cím a kiadóban. 5898

Gyógy-növényeket kőrishogarat és anyarozsot vásárol a „HERBA” vállalat, Cluj, Strada N. Iorga 2. 1562

A gheorgheni-gyergyószentmiklósi aut. orth. izr. hítk. elnökségétől:

Pályázat

Nyilvános iskolánk részére ezennel pályázatot hirdetünk. 1 igazgató-tanítói és 1 tanítónői állásra. Fizetés meggyezés szerint. Pályázatok hiteles okmányokkal felszerelve f. évi augusztus 1-ig beküldendő a **gheorgheni-gyergyószentmiklósi izraelita hitközség ISKOLASZEKE** címére. Gheorgheni, 1923. június hó 30.

Engel Jeremiás hitk. titkár **Grünstein Adolf** hitk. elnök

Wichtig für Kaufleute und Strickereien!

Alle Arten Baumwollgarne, Schafwollgarne und Zwirne, roh und gefärbt, offeriert zu Fabrikpreisen.

Textil-Industrie Perjamosch (Bazat)

Eigene Merzerisier-Anlage. Merzerisieren im Lohn wird angenommen.

Telefon 81. **Ládagyár** Fióküzlet: Egeres

Mindenem ládákat és fadóhozokat összeszegezett és szétszedett részeken megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1361

Sajovics és Lebovits fatereskedés és ládagyár Cluj, Strada Cernanji (volt Kajántói-ut) 1 szám

A legjobban ellenálló Pneumatik

Continental

Az ország minden nagyobb garage-jában kapható. — Gyári lerakat: **Cauciucul Continental, I. Daniel & J. Cornea, Bucuresti, Cal. Victoriei 103.** Telefon 9-58.

Kereskedelmi és ipari nyomtatványokat, körleveleket, cégkártyát, levélpapírost, számlát

legolcsóbb árban feltűnően elegáns kivitelben készít a **Kadima-nyomda Rt.**

A kolozsvári CZELL-Sörgyár gyártmányai

Hercules duplamalata tápsör különlegesség és a világos

Monostor sör

utolérhetetlen minőségük miatt vezető márkának bizonyultak

Mindenütt kaphatók!

Kabbalisták és csodatevők (történetek) Ara füzve 24 lej

Szavatoljuk, hogy 1 kilogram Marx-féle email- vagy padlóakkal 2 négyzetméterrel többet festhet, mint ugyanannyi bármely más gyártmányával

Le-rakát

Rados & Co. festéknagykereskedése Cluj (Kolozsvár), Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-utca) 21. szám alatt

Fabre Line FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG

Constanța-Newyork közvetlen hajójaratok minden hónapban. Átszállás nélkül. — Csak egy vizum (az amerikai) szükséges. Augusztus 1-től rendes hajójaratok

Legközelebb indulnak: „Braga” augusztus 9-én „Canada” szept. 8-án Minden hónap 8-án rendes hajójaratok.

Constanța-Jaffa (Palesztina) és Marseille között. Rendkívül kedvező feltételek. — Felvilágosításokat nyújt, prospektusokkal és hajójeggyel szolgál a **FABRE LINE S. A. R.** BUCUREȘTI, PASÁG, COMOEDIA

ZERKESZTŐSÉGI HIVATAL ÉS Cluj, Kolozsvár, L. Pop (Brassay-utca) 10 szám alatt

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal Zs. N. Sz. —

A kéziratok közlési díjára a szerkesztőségnek adunk vis.

A m

Nem akartunk mert vannak de a nemzsidó indulva itélük ismerik a prob. Az előbbieket gondolkodók, a zsidó nép so maguktól rájő módjaira; az ut akaratnak, ak nyulnak hozzá. A bukaresti ro ismételt fogl zsidó iskolákro nyugvással álla sajtó, vagy lega a legnagyobb j nek megfelelő megoldást kihar. Am a látható j el e sajtópolemi lat, amely tényl nak megfelelően tünő ellentmond sajtó nem ismer erdélyi zsidóság törekvéseit és Nincs jogunk és a feltevést, hog bennünket. Ez nem a közvélem erdélyi zsidóbar akartuk megtalá megismerjenek b

Aki kívülr ha még oly jón tévedésbe és még következtetést. A támadás indult rendeletek egyfo iskolát, a nyelvi tette az iskolák baj sem tudta b az elhatározást, igyekeztek kihar sággal tragikus, történt. Küldött restben és kopog zott ajtón és va kívánságot hang zsidóság kívánsá még csak kísérlet a hivatalos ténye árnyalatával sze vezet, egységes k szükségleteinkről. teljesebb szétszakti küldöttségek köz asszimiláció jogán ismerését, amely erdélyi zsidóság kormány elé és b engedélyezik a m következő zsidó g lesz, mert a zsidó fogja őket nevelni

Ezekben a juk célszerűnek, önmagunkkal. D séget fel kell em hatáson eltévelyed és a szülők ezrel, gódnak, e szomor egfőbb akadálya